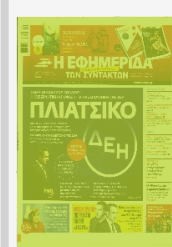

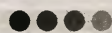

Media: ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ
Page: 1,28,85
Published at: 25-09-2021
Author:
Surface: 1968.42 cm²
Circulation: 5230
Subjects:

ΑΓΑΘΗ ΔΗΜΗΤΡΟΥΚΑ
ΠΟΙΗΤΡΙΑ **ΣΕΛ. 28, 85**

Αγαθή Δημητρούκα

Η σύντροφος της ζωής του μεγάλου ποιητή και στιχουργού, ποιήτρια και η ίδια, μιλά για το άλμπουμ «Η παγωμένη θεατρίνα», ανέκδοτο κύκλο τραγουδιών του Νίκου Γκάτσου που μελοποίησε ο Νίκος Χιώτογλου και κυκλοφορεί με δώδεκα τραγούδια ερμηνευμένα από αντίστοιχο αριθμό κορυφαίων τραγουδιστών

«Ο Γκάτσος πραγματεύεται έρωτα με π

► Της ΔΩΡΑΣ ΣΕΛΛΑ

«**Η** παγωμένη θεατρίνα», ένας ανέκδοτος κύκλος τραγουδιών του Νίκου Γκάτσου που μελοποίησε ο Νίκος Χιώτογλου, κυκλοφόρησε το περασμένο καλοκαίρι σε μια εξαιρετική αισθητικά έκδοση CD-βιβλίου από αυτές που παίρνουν κατευθείαν μια θέση στη βιβλιοθήκη μας. Τα δώδεκα τραγούδια που περιέχει το άλμπουμ τα ερμηνεύουν δώδεκα από τους πιο σημαντικούς ή ταλαντούχους ερμηνευτές μας, οι οποίοι δεν είχαν ξανατραγουδήσει στίχους του Ν. Γκάτσου σε πρώτη εκτέλεση. Για μια τέτοια κυκλοφορία, που αποτελεί γεγονός για το ελληνικό τραγούδι, δεν θα μπορούσαμε παρά να συνομιλήσουμε με τη στιχουργό, συγγραφέα και μεταφράστρια Αγαθή Δημητρούκα, που από το 1974 συνέδεσε τη ζωή της με τον σπουδαίο δημιουργό, του οποίου είναι πνευματική κληρονόμος και επιμελείται εκδοτικά το έργο του.

• Αυτή η ενότητα στίχων γράφτηκε από τον Νίκο Γκάτσο στις αρχές του '80, άρα εντάσσεται σ' ένα πλαίσιο γεγονότων και ιδεών από το οποίο μας χωρίζουν σαράντα χρόνια. Αν και η διαχρονία που εμπεριέχεται στα έργα των μεγάλων δημιουργών είναι η σταθερά σε κάθε τέτοιο εγχείρημα, σκεφτήκατε ποτέ ότι το έργο που θα προέκυπτε από τη μελοποίησή τους ίσως ηκούσε παράταιρα στη σημερινή εποχή; Είναι κάτι που το φοβόμουν παλαιότερα, όχι σήμερα που οι

συγκυρίες μας έχουν αφυπνίσει και ευαισθητοποιήσει σε θέματα σχετικά με τον έρωτα, αλλά και προσγειώσει, θα έλεγα, σε δύσκολες καταστάσεις ζωής. Όσο για τη μελοποίηση, το πρώτο που αναζητούσα ήταν ο συνθέτης να κατανοήσει τους στίχους σε βάθος και να τους τονίσει σωστά. Στόχος μου, κατά την προσωπική μου άποψη, έχει επιτευχθεί και με το παραπάνω.

• Τι σας έκανε να επιθυμείτε τόσο την κυκλοφορία αυτού του δίσκου, ξεπερνώντας εν τέλει κάθε εμπόδιο που εμφανίστηκε στην προσπάθεια δημιουργίας του;

Ακριβώς η ποίηση των στίχων και, όπως είπατε, η διαχρονία τους. Τα πέντε από τα δώδεκα τραγούδια έχουν πολιτικοκοινωνικό περιεχόμενο με δραματικό ή και παινιδιάρικο χαρακτήρα. Τα άλλα επτά είναι ερωτικά που μιλάνε για την τρυφερότητα και τον καημό του έρωτα, αλλά και για τη ματαιωσή του. Ο έρωτας, ο οποίος έχει γίνει τόσο δύσκολος για τους σημερινούς νέους, είναι ένα θέμα που με απασχολεί και στα προσωπικά μου γραπτά. Σας θυμίζω «Τα ηθονικά», ένα βιβλιάρκι με δεκαοκτώ κείμενα τραγουδιών προς μελοποίηση βασισμένα σε ερωτικά επιγράμματα. Στα τραγούδια της «Παγωμένης θεατρίνας», τα οποία, δεν πρέπει να το ξεχνάμε, γράφτηκαν για να τα μελοποιήσει ο Μάνος Χατζιδάκις και να τα ερμηνεύσει ο Γιώργος Μαρίνος, ο Γκάτσος πραγματεύεται και τον ομοφυλόφιλο έρωτα με πολλή ευγένεια και με αιχμές κατά της παιδεραστίας,

ΓΙΑΝΝΗΣ ΓΑΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

αυτής της τόσο αισχρής και ολέθριας διαστροφής.

• Πώς οδηγήκατε στην επιλογή του Νίκου Χιώτογλου, ενός πρωτόπειρου συνθέτη, για ν' αναλάβει το βάρος μιας τέτοιας μελοποίησης και πώς εξελίχθηκε η συνεργασία σας;

Το φθινόπωρο του 2019 με το γραφείο παραγωγής Menta Art Event ξεκινήσαμε τον προγραμματισμό μιας αφιερωματικού τύπου συναυλίας με τραγούδια του Νίκου Γκάτσου, όπου ο Χιώτογλου, προτεινόμενος από την παραγωγή, θα είχε τη μουσική ευθύνη. Η συναυλία, καθότι μεγάλης διάρκειας και με πολλούς συντελεστές, δεν μπόρεσε να γίνει τα δύο τελευταία καλοκαίρια λόγω των περιοριστικών μέτρων Covid. Ας ελπίσουμε ότι τα πράγματα θα είναι καλύτερα για όλους μας κι ότι θα τα καταφέρουμε το επόμενο. Σ' αυτή τη συναναστροφή, κι έχοντας όλοι ως ευαγγέλιο τον τόμο του Γκάτσου

«Ολα τα τραγούδια», ο Δημήτρης Συρεγγέλας του γραφείου παραγωγής έριξε την ιδέα να δοκιμάζε ο Χιώτογλου να μελοποιήσει την «Παγωμένη θεατρίνα» και, αν το αποτέλεσμα με ικανοποιούσε, να προχωρούσε το ίδιο το γραφείο στην παραγωγή του δίσκου. Ο Χιώτογλου έχει το σπάνιο χάρισμα ν' ακούει και να μη σκέφτεται τον κόπο που θα του πάρει μια νέα προσπάθεια. Έτσι η συνεργασία μας εξελίχθηκε σε σχέση εμπιστοσύνης και φιλίας και χαίρομαι που με αυτόν τον κύκλο τραγουδιών αναδεικνύεται ένας μελωδικός συνθέτης, ο οποίος, από ένστικτο ίσως, πατάει γερά στους ρυθμούς της ελληνικής γλώσσας.

• Τα τραγούδια ερμηνεύουν δώδεκα τραγουδιστές που δεν είχαν μέχρι τώρα ερμηνεύσει στίχους του Γκάτσου σε πρώτη εκτέλεση. Γιατί έγινε αυτό και ποιος, εσείς ή ο συνθέτης, είχε αυτή την ιδέα;

• **INFO:** Βιβλίο - CD «Η ΠΑΓΩΜΕΝΗ ΘΕΑΤΡΙΝΑ»
Κύκλος τραγουδιών του Νίκου Γκάτσου
Στίχοι: Νίκος Γκάτσος | Μουσική: Νίκος Χιώτογλου
Κείμενα | Επιμέλεια έκδοσης: Αγαθή Δημητρούκα
Ερμηνεύουν:
Ρίτα Αντωνοπούλου | Μυρτώ Βασιλείου | Γλυκερία | Φοίβος Δεληβοριάς | Βιολέτα Ικαρη | Γιάννης Κότσιρας | Κώστας Λειβαδάς | Θάνος Ματζιλής | Γιώτα Νέγκα | Μίλτος Πασχαλίδης | Μπάμπης Στόκας | Vassilikos
Παραγωγή: Menta Art Events
Διανομή: Ogdoo MusicGroup

ύεται και τον ομοφυλόφιλο πολλή ευγένεια»

ΑΓΑΘΗ ΔΗΜΗΤΡΟΥΚΑ

Η ιδέα αυτή, που τη σκέφτηκα σαν ένα αμοιβαίο δώρο, ήταν καθαρά δική μου. Ευτυχώς έτυχε γενικής αποδοχής και, όταν ολοκληρώθηκε η μελοποίηση, προτείναμε κι εμείς και η παραγωγή ερμηνευτές που θα ταίριαζαν σε κάθε τραγούδι, οι οποίοι δέχτηκαν με προθυμία και συγκίνηση. Έτσι

πετύχαμε αυτό το αποτέλεσμα, όπου μοιάζει κάθε τραγούδι να γράφτηκε για τον ερμηνευτή του, τους Γιάννη Κότσιρα, Μυρτώ Βασιλείου, Φοίβο Δεληβοριά, Βιολέτα Ικαρν, Μίλτο Πασχάλιδη, Γιώτα Νέγκα, Μπάμπη Στόκα, Γλυκερία, Vassilikos, Ρίτα Αντωνοπούλου, Κώστα Λειβαδά και Θάνο Ματζίλη.

• Αγαπάτε κάποιο από τα τρα-

γούδια του δίσκου λίγο περισσότερο;

Είναι ξεχωριστά τραγούδια και τα αγαπάω όλα. Ωστόσο, κολακευόμενη που συμμετέχω και η ίδια με απαγγελία, ακούω περισσότερο τη «Βακχεία».

• Η «Παγωμένη θεατρίνα» είναι ένας κύκλος τραγουδιών, ένα ολοκληρωμένο μουσικό έργο που διατρέχεται από μια ενιαία κεντρική ιδέα. Εχω την αίσθηση ότι πλέον λείπουν από το ελληνικό τραγούδι τέτοιου είδους μουσικές προτάσεις. Ποια είναι η δική σας άποψη;

Κοιτάζτε, δεν ήταν ποτέ κάτι που συνηθίζοταν ευρέως. Απ' όσο αντιλαμβάνομαι, αυτό λείπει τα τελευταία χρόνια γιατί οι νεότεροι συνθέτες και στιχουργοί δεν βλέπουν το τραγούδι τόσο «σφαιρικά» ή τόσο «ποιητικά» όσο οι παλαιότεροι. Κυρίως, όμως, οφείλεται στο ότι η δισκογραφία έχει διαλυθεί διεθνώς ή έχει επιστρέψει σε παλιές τακτικές, όπως τότε που κυκλοφορούσαν μόνο μικροί δίσκοι 45 στροφών, με τη διαφορά ότι τώρα παράγουν μεμονωμένα τραγούδια που τα κυκλοφορούν διαδικτυακά. Προσωπικά, στις λίγες περιπτώσεις που γράφω στίχους, ποιητικούς πάντα και γύρω από έναν θεματικό άξονα, είναι για κάποια συναυλία.

• Τι άποψη έχετε για την ελλην-

νική μουσική σκηνή σήμερα και ποιους δημιουργούς και ερμηνευτές από τη νεότερη γενιά ξεχωρίζετε;

Λυπάμαι, δεν μπορώ να σας απαντήσω. Δεν θεωρώ ότι τους γνωρίζω όλους, αλλά και πάλι δεν θα εξέφραζα μια τόσο υποκειμενική άποψη. Προσωπικά, χαίρομαι να συνεργάζομαι με τις νεότερες γενιές και να εκπλήσσομαι ευχάριστα από το ταλέντο τους.

• Πριν από τρεις εβδομάδες έφυγε από τη ζωή ο Μίκης Θεοδωράκης, ο τελευταίος από τους Έλληνες δημιουργούς-μύθους του 20ού αιώνα, με τον οποίο είστε συνεργαστεί ο Νίκος Γκάτσος αλλά και εσείς. Θα ήθελα να μου μιλήσετε τόσο για την οπτική του Νίκου Γκάτσου σχετικά με τον Μίκη Θεοδωράκη ως καλλιτέχνη και ως άνθρωπο όσο και για τη δική σας.

Δεν γνωρίζω την οπτική του Γκάτσου για τον Θεοδωράκη. Δεν την εξέφρασε ο ίδιος. Γνωρίζω απλώς ότι τον θεωρούσε μεγάλο συνθέτη κι ότι μαζί έγραψαν κάποια «ρωμαλέα» τραγούδια. Όσο για τη δική μου, αισθάνομαι μικρή για να μιλάω για τέτοια μεγέθη.

• Ο χώρος του πολιτισμού είναι από αυτούς που επλήγησαν ιδιαίτερα λόγω της πανδημίας. Πόσο έχει επηρεαστεί από τα πλήγματα που δέχτηκε και

πώς βλέπετε να εξελίσσεται η επανεκκίνησή του με τη σταδιακή επιστροφή μας στην προ Covid-19 κανονικότητα - αν υποθέσουμε ότι αυτή θα συνεχιστεί απρόσκοπτα;

Ο χώρος του πολιτισμού επιλήγη βάνουσα και πολλαπλά, κι όχι μόνο σε οικονομικό, αλλά και σε ανθρωπιστικό επίπεδο. Οικονομικά, καθώς δεν ανήκει στα είδη πρώτης ανάγκης, πλήττεται εδώς και πολλά χρόνια και μπορούμε να πούμε πως ο κορονοϊός τον αποτέλειωσε. Ανθρωπιστικά, όλοι γνωρίζουμε πως η ενασχόληση με την τέχνη, τόσο για τον δημιουργό ή τον καλλιτέχνη όσο και για τον θεατή ή αποδέκτη της, λειτουργεί ιαματικά. Μπορεί να μην καταλήγει σε αντίδοτο γι' αυτόν τον καταραμένο ιό, αλλά απαλύνει πολλά αρνητικά αισθήματα, όπως π.χ. το αίσθημα του φόβου ή της αβεβαιότητας, και αποτρέπει το κλείσιμο στον εαυτό μας. Όσο για την επανεκκίνηση του χώρου, εφόσον οι συνθήκες το επιτρέψουν, τη βλέπω αργή και διστακτική. Μόνο για συναυλίες νομίζω πως ο κόσμος θα δείξει κάποια προθυμία κι αυτό από την ανάγκη του να εκτονωθεί κι όχι για να ψυχαγωγηθεί, τουλάχιστον τον πρώτο καιρό. Ας εχρηματοδοτούμε να απαλλαγούμε το συντομότερο από τον Covid-19, κι όπως τον βρούμε τον καιρό θα τον αρμενίσουμε.

Και μια έκδοση για εκείνον που ήταν «γείτονας» με τον ήλιο του δημοτικού

Η ΑΓΑΘΗ ΔΗΜΗΤΡΟΥΚΑ συνεχίζει εντατικά τη μελέτη και ανάλυση του έργου του Νίκου Γκάτσου. Η πιο πρόσφατη συμβολή της είναι η έκδοση της μελέτης της που με τίτλο «Με τον ήλιο γείτονα», ανιχνεύει ότι μας πληροφορεί ο υπότιτλος: «Τραγούδια του Νίκου Γκάτσου φωτισμένα από τον ήλιο του δημοτικού τραγουδιού».

Η έκδοση, όπως επισημαίνει η Αγ. Δημητρούκα στον πρόλογό της, προέκυψε έπειτα από προτροπή της φίλης της και γνωστής εκδότριας Άνας Πατάκη, λίγο μετά μια συναυλία που περιλάμβανε τραγούδια του Γκάτσου με στιχουργικές αναφορές εμπνευσμένες από το δημοτικό τραγούδι. Δουλεύοντας με πυρετώδεις ρυθμούς η Αγ. Δημητρούκα, που γνωρίζει άλλωστε απέξω κι ανακατωτά το έργο του Γκάτσου, μελέτησε ενδελεχώς και τα δημοτικά: στο τέλος του βιβλίου παρατίθεται μάλιστα και η

βιβλιογραφία στην οποία ανέτρεξε. Μετά συγκεντρώσε το υλικό της οργανώνοντάς το σε οκτώ ενότητες που κάθε μία παραπέμπει στον «Διάλογο» του Γκάτσου μ' έναν θεματολογικό κύκλο ή και μία ιδιότητα των δημοτικών: ακριτικά, κλέφτικα και ιστορικά, της ξενιτιάς, ερωτικά, νανουρισματα, μοιρολόγια, τον δεκαπεντασύλλαβο και τη λαογραφία. Σε κάθε ενότητα παρέθεσε τα δημοτικά τραγούδια και τα ποιήματα που «συνομιλούν» ευθέως με αυτά. Η «συγγένεια» φαίνεται άλλωστε και από τον τίτλο που προλογίζει κάθε ενότητα: π.χ. για την ενότητα «Διάλογο με Ακριτικά Τραγούδια» επέλεξε τον στίχο «Από την Ηπειρο στο Μοριά κι απ' το σκοτάδι στη λευτεριά», από τον εμβληματικό «Τσάμικο», για τον «Διάλογο με Κλέφτικα και Ιστορικά Τραγούδια» τον στίχο από «Τ' αστέρι του Βοριά», «Φεγγάρια μου παλιά καινούργια μου πουλιά» κ.λπ.

Στις τελευταίες σελίδες της έκδοσης έγραψε η ίδια ένα σημείωμα «Αντί επιλόγου» και παρέθεσε, εκτός από τη βιβλιογραφία, ένα αναγκαίο «γλωσσάρι». Με δυο λόγια η Αγαθή Δημητρούκα παρέδωσε μια επιμελημένη και άρτια έκδοση, κατάλληλη τόσο για τον μελετητή του έργου του Γκάτσου όσο κυρίως για τον απλό λάτρη και ακροατή των τραγουδιών του. Δεν είναι όμως μόνον αυτή η προσφορά της. Η έκδοση επιβεβαιώνει μια αδιάσπαστη γλωσσική, λογοτεχνική, ακόμα και εικονοπλαστική συνέχεια, με τον Γκάτσο να παραλαμβάνει την ομορφιά και το νόημα μιας μεγάλης παράδοσης και να τα ενσωματώνει αβίαστα σε στίχους προορισμένους κι αυτούς να τραγουδηθούν.

• INFO: Το βιβλίο «Με τον ήλιο γείτονα» κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Πατάκη, ενταγμένο στη σειρά «Τα βιβλία του Νίκου Γκάτσου»